

KAJET - WARMIŃSKO-MAZURSKI KWARTALNIK OŚWIATOWY

ukazuje się od 1993 roku

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Agnieszka Spikert
 Elżbieta Szymborska
 Wojciech Tański
 Wiesława Zielińska
 członk honorowy
 Barbara Antczak

REDAKTOR NACZELNY

Wojciech Tański

ADRES REDAKCJI

Warmińsko-Mazurski
 Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
 10-447 OLSZTYN
 ul. Głowackiego 17
 tel. 89 522-85-18 pok. 114
 e-mail: kajet@wmodn.olsztyn.pl

SKŁAD KOMPUTEROWY

Leszek Kalinowski

Redakcja zastrzega sobie prawo
 do dokonywania zmian formalnych
 oraz skrótów w tekście.

TREŚĆ NUMERU

W. Tański - Drodzy Czytelnicy	3
L. Kalinowski - Nagrody i odznaczenia	5
B. Osik - Wacław Koźmiński ...	11
L. Kalinowski - Powszechnie kształcenie informatyczne ...	12
W. Zielińska - Blżej praktyki	13
Żyj smacznie i zdrowo	14

Z ŻYCIA SZKÓŁ

K. Bałdyszko - Ebenezer Scrooge przed sądem	15
M. Matusiak - Narodowe Czytanie „Wesela”	16
J. Motulewicz - Wakacyjne szkolenie procentuje	16
T. Kiewro - Pierwsza dama orneckich szachów	17
K. Gajewski - Caritas Warmińska dla Wileńszczyzny	17
A. Piwowar - Z wizytą w Starostwie Powiatowym	18
A. i J. Lipińscy - Nigdy nie jest tak dobrze...	19
J. Lipiński - Sprachdoktor” w orneckim ZSO	19
L. Urszula - Mielnik 20 lat minęło, jak jeden dzień	20
D. Lach-Żuchowska - O Warmio moja miła..	20
Uczniowie ZSO czytają w orneckim „Smyku”	21
I. i K. Gotfryd - Olsztyńskie Dni Nauki i Sztuki	21
K. Gajewski - Butryny Kromka chleba dla sąsiada	22

Drodzy Czytelnicy,

długo zastanawiałem się nad tym, co napisać we wstępie. Po namyśle doszedłem do wniosku, że najlepiej będzie, jeśli znowu oddam głos naszemu renesansowemu reformatorowi – Andrzejowi Fryczowi Modrzewskiego, który w księdze V rozprawy O poprawie Rzeczypospolitej (tłum. E. Jędrkiewicz) tak, m.in., pisał o szkole i nauczycielach:

Pomówmy teraz, jakimi wynagrodzeniami i odznaczeniami należy zatrzymywać w szkołach tak nauczycieli, jak i studentów. Ważne to bowiem dla biskupów i rządców spraw ludzkich, aby ochraniać stan nauczycielski wszelkimi sposobami, aby jak to powiadają, chuchać nań i dmuchać. Będzie to nietrudno uczynić, jeśli się oni zatroszczą o konieczne środki zarówno na potrzeby uczących się, którzy nie mają z czego pokrywać kosztów studiów, jak i na sprawiedliwe wynagrodzenie nauczycieli.

Widzimy codziennie bardzo wielkie wydatki na rozmaite sprzęty, wspaniałe domy, wyszukane biesiady i inne niekonieczne rzeczy. Czemu nie można znaleźć sposobu na pokrywanie słusznych wydatków, których nie można na nic lepiej obrócić niż na odnowienie i utrzymywanie szkół? Jeśli bowiem idzie o pożytek, nie masz doprawdy większego nad ten, który ma ze szkół religia i państwo. Jeśli zaś idzie o możliwość znalezienia środków na utrzymanie szkół, to największą z pewnością mają ci, którzy obfitują w bogactwa i zasoby kościelne. [...]

Tylko wy, którzy rządzą sprawami ludzkimi, myślcie o tym, by nauka była w poszanowaniu, sprzyjajcie ludziom uzdolnionym i pracowitym, bo tyle to znaczy, co sprzyjać chwale religii i pożytkowi Rzeczypospolitej. Waszym właściwym obowiązkiem jest dbać o to, by szkoły tak ustanowiono, tak młodzież wychowano, iżby lepiej i skuteczniej czyniła zadość życzeniom rodziców i przyjaciół oraz oczekiwaniu religii i Rzeczypospolitej. Przed Sędzią Najwyższym musicie zdać rachunek ze spełnienia tego obowiązku i ponieść zasłużoną karę, jeśli go zaniedbacie.

Trzeba się starać o wyznaczenie nauczycielom słusznych wynagrodzeń, aby nie musieli szukać zaspokojenia koniecznych potrzeb życia w innych zajęciach, które by ich odrywały od nauki. Następnie o to, by zachęcać do nauki zarówno nauczycieli jak i uczniów nadzieją zdobycia zaszczytów. Jest powszechnym zjawiskiem, iż rzadko do znakomitych czynów dadzą się zachęcić ci, którzy albo nie widzą w tym jakiejś korzyści, albo nie żywią nadziei zdobycia zaszczytów i nagród. Należy tedy doprowadzić do tego, aby godności kościelne powierzano odtąd jedynie ludziom uczonym.

Nigdy bez gniewu nie patrzę na przewrotność tych ludzi, którzy nauczycieli szkolnych mają niemal za nic, choć ich tak samo powinni szanować jak lekarzy, prawników i innych dobrze zasłużonych wobec Rzeczypospolitej. Praca nauczyciela w szkole nie mniejsza niż tamtych, użyteczność zaś równa albo i większa. Bo jeśli społeczność nie może się obejść bez tamtych, to jakże obejdzie się bez tego, kto troszczy się o zachowanie i krzewienie nauki, z której pielęgnowania i dzieł spływają na

Rzeczpospolitą i religię tak liczne oraz wielkie korzyści. Aby jacyś nauczyciele nie ubiegali się o stanowiska, którym nie mogą sprostać, byłoby rzeczą wielce korzystną, a nawet konieczną, aby (co jak słyszę, praktykuje się we włoskich akademiach) nie wyznaczano nikomu za jego działalność określonego i stałego wynagrodzenia. Nikt nie powinien otrzymywać wynagrodzenia w stałej wysokości bez względu na to, jak spełnia swoje obowiązki, lecz należy mu wypłacać wynagrodzenie wyższe lub niższe, zależnie od tego, jak się wywiązuje z zadania.

Tego trzeba by bezwzględnie przestrzegać na każdym świeckim i kościelnym urzędzie.

Tekst ten dedykuję nie tylko „rządcom spraw ludzkich”, ale wszystkim nauczycielom, aby uzmysłowić im, iż stan rzeczy, w którym jesteśmy nie zmienił się od wieków. Pod rozwagę poddaję jego przyczynę.

Czyżby tkwiła w specyfice zawodu, a może w cechach osobowych zawod ten uprawiających?

Jedno jest pewne, dopóki my, nauczyciele nie zaczniemy mówić jednym głosem, dopóki nie zaczniemy cenić i szanować samych siebie, dopóki nie przestaniemy przedkładać osobistych korzyści doraźnych, nad dobro całej społeczności nauczycielskiej, dopóty słowa reformatora renesansowego nie stracą swej aktualności.

Z najlepszymi życzeniami na nowy rok szkolny dumny z bycia nauczycielem
Wojciech Tański

Wszystkim tym, którzy uprawiają:

najpiękniejszy, najpotrzebniejszy,
najtrudniejszy, najbardziej satysfakcjonujący,
najbardziej krytykowany
i najbardziej niedoceniany z zawodów
– zawód NAUCZYCIELA,

życzymy, żeby serdeczności i dowody uznania płynące w Dniu Edukacji Narodowej trwały niezmiennie przez cały rok.

Redakcja

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej nagrodzeni i odznaczeni zostali

ZŁOTYM KRZYŻEM ZASUŁGI

Helena Szakajto - Szkoła Podstawowa nr 12 w Elblągu

SREBRNYM KRZYŻEM ZASUŁGI

Regina Jakubowska - Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Głuchych w Olecku, **Ewa Joanna Miller** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci niesłyszących w Olsztynie

BRAZOWYM KRZYŻEM ZASUŁGI

Marek Charydczak - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Elblągu, **Marzena Ryszarda Maślińska** - Gimnazjum nr 6 w Elblągu, **Artur Sobolewski** - Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Głuchych w Olecku, **Marta Wasiukiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 19 w Elblągu

ZŁOTYM MEDALEM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Joanna Renata Altman - Szkoła Podstawowa nr 2 w Morągu, **Barbara Jolanta Ankiewicz** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Jadwiga Irena Baczmaga** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Olsztynie, **Wiesława Elżbieta Bagińska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Halina Banach** - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Elblągu, **Elżbieta Maria Bardzińska** - Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących i Poradni PP w Morągu, **Jan Bereda** - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Elblągu, **Elżbieta Irena Błażejewska-Bandurska** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 2 w Elblągu, **Mirosława Maria Bońkowska** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 w Iławie, **Andrzej Stanisław Buk** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Iławie, **Bożenna Chrzczon** - Zespół Szkół nr 2 w Narzymiu, **Ewa Cyliwik-Miszczyszyn** - Zespół Szkół w Pastęku, **Walentyna Dernoga** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Iławie, **Grażyna Barbara Giedryś** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Ewa Teresa Gołębiowska** - Przedszkole Miejskie nr 6 w Iławie, **Grzegorz Grabski** - Zespół Szkół im. Konstytucji, 3-Maja w Iławie, **Wiesława Grońska** - Szkoła Podstawowa w Drygajach, **Alicja Renata Guła** - W-M Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu, **Elżbieta Guziejko** - I Liceum Ogólnokształcące w Olecku,

Dorota Ewa Gwarda - Szkoła Podstawowa nr 1 w Kętrzynie, **Renata Itczko** - Kuratorium Oświaty w Olsztynie, **Hanna Teresa Jajtuszewska** - Zespół Szkół Ekonomicznych w Olsztynie, **Ewa Elżbieta Janukiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Olsztynie, **Maria Jeżowska** - Szkoła Podstawowa nr 19 w Elblągu, **Małgorzata Juszkiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Emilia Stanisława Kałabun** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Antoni Sławomir Kamiński** - Zespół Szkół Mechaniczno - Energetycznych w Olsztynie, **Tatiana Eulalia Karwacka** - Szkoła Podstawowa nr 25 w Elblągu, **Ewa Kasperowicz** - Zespół Placówek Specjalnych w Olsztynie, **Helena Klimczuk-Lecyk** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Leszek Konarzewski** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Olsztynie, **Bożena Maria Krawczyńska** - Zespół Szkół Technicznych w Elblągu, **Aleksandra Małgorzata Kwiatkowska** - Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących i Poradni PP w Morągu, **Anna Maria Lendzion** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Małgorzata Lewkowicz-Golanko** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Renata Łepkowska** - Szkoła Podstawowa w Drygajach, **Miron Maruszczak** - Szkoła Podstawowa nr 19 w Elblągu, **Barbara Matczak** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Mariola Agata Mątowska** - Zespół Szkół Gospodarczych w Elblągu, **Anna Danuta Michalec** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Giżycku, **Zofia Nowotnik** - Przedszkole Miejskie nr 4 w Iławie, **Danuta Maria Orzechowska** - Zespół Szkół Gospodarczych w Elblągu, **Alicja Katarzyna Pelica** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 2 w Elblągu, **Iwona Ewa Pfeiffer** - Szkoła Podstawowa nr 19 w Elblągu, **Ewa Joanna Piekarczyk** - Szkoła Podstawowa w Gromotach, **Hanna Barbara Pietras** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Elblągu, **Ewa Małgorzata Piotrowska** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ełku, **Alicja Piwowarska** - Przedszkole nr 17 w Elblągu, **Marek Piotr Pruszek** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Adam Dominik Przybilski** - Samorządowa Szkoła Podstawowa w Lasecznie, **Anna Rabizo** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Elżbieta Romanowicz** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Jolanta Różańska** - Zespół Szkół Ekonomicznych w Olsztynie, **Barbara Ewa Sajnaga** - Przedszkole Miejskie nr 1 z Oddziałem Integracyjnym w Giżycku, **Urszula Ewa Siudak** - Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących i Poradni PP w Morągu, **Janina Srok** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Urszula Mirosława Stemplińska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Morągu, **Alicja**

Teresa Szambora - Zespół Szkół nr 2 w Narzymiu, **Barbara Szczepanowska** - Zespół Szkół Gospodarczych w Elblągu, **Regina Szczepańska** - Przedszkole Miejskie nr 6 w Iławie, **Jolanta Marzena Szkutnik** - Przedszkole nr 17 w Elblągu, **Tomasz Jerzy Szwałek** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Helena Sabina Śliwińska** - Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących i Poradni PP w Morażu, **Mirosława Truszczyńska** - Gimnazjum Samorządowe, nr 1 w Iławie, **Ireneusz Grzegorz Tuszyński** - Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących i Poradni PP w Morażu, **Zofia Ulażka** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Giżycku, **Barbara Wądryńska** - Zespół Szkół nr 2 w Narzymiu, **Grażyna Wiącek** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 w Iławie, **Agnieszka Wikira** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Ryszard Stefan Wodzisławski** - W-M Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu, **Małgorzata Wojtal** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Eliza Monika Wojtczak** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Danuta Maria Wojtowicz** - Zespół Szkół nr 1 w Ełku, **Małgorzata Zabiełto** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 2 w Elblągu, **Katarzyna Zajkowska** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Krystyna Zawiślińska** - Zespół Szkół Mechaniczno - Energetycznych w Olsztynie, **Małgorzata Hanna Zipser** - Zespół Szkół nr 1 w Elblągu

SREBRNYM MEDALEM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Adrianna Dorota Adamek-Świechowska - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Danuta Bartnik** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Bogumiła Elżbieta Bogdańska** - Szkoła Podstawowa w Bemowie Piskim, **Katarzyna Jadwiga Ciekot** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Joanna Deptuła** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Jerzy Dorożko** - Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu, **Elwira Frydrych** - Zespół Szkół nr 6 w Ełku, **Małgorzata Katarzyna Fukacz** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Zbigniew Artur Gołębiowski** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Ilona Maria Halec** - Gimnazjum nr 3 w Ełku, **Iwona Maria Haryńska** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Katarzyna Beata Jankowska** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Iwona Kacperska** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Irmarga Maria Kardahs** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Danuta Kępczewska** - Przedszkole nr 17 w Elblągu, **Marzena Kosowska-Firer** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Jolanta Kowalska** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Elżbieta Mariola Kowalska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Iławie, **Sławomir Piotr Krakowiak** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Ełku, **Lucyna Danuta Licznarska** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Beata Makarewicz** - Gimnazjum nr 3 w Ełku, **Iwona Maluchnik** - Gimnazjum nr 7 w Olsztynie, **Monika Marchelek** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Lidia Marciniuk** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie,

Marek Mizerski - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Roman Nakonowski** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Dorota Pawłowska** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Małgorzata Lidia Podbielska** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Jerzy Resicki** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Marzena Irena Rykaczewska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Anna Sęk** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Elżbieta Steckiewicz** - Zespół Szkół nr 6 w Ełku, **Henryka Suchodoła** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Giżycku, **Aleksandra Suchostawska** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Jolanta Szewczyk** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Izabela Świerżewska** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Marzena Truszkowska** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Stefan Jarosław Wasiuk** - Zespół Szkół w Pastęku, **Grażyna Wiśniewska** - Gimnazjum nr 7 w Olsztynie, **Małgorzata Witkowska** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Elżbieta Cecylia Wnęk-Cieszkowska** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Dorota Zarębska** - Gimnazjum nr 7 w Olsztynie, **Izabela Brygida Zimnoch** - Zespół Szkół nr 2 w Elblągu

BRAZOWYM MEDALEM ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

Emilia Agnieszka Barańska - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Małgorzata Bienenda** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Tomasz Chała** - Szkoła Podstawowa w Tereszewie, **Marcin Dłuski** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Agnieszka Ignatiuk** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Morażu, **Anna Małgorzata Juran** - Zespół Szkół w Pastęku, **Ewa Lidia Kotlik** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Alina Kowalczyk** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Anna Kowalska** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Patrycja Maria Kugler** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Magdalena Anna Kulesza** - Szkoła Podstawowa nr 21 w Elblągu, **Anna Kuskowska-Smułka** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Agnieszka Kuzko** - Szkoła Podstawowa nr 21 w Elblągu, **Agnieszka Laskowska** - Szkoła Podstawowa w Marzęcicach, **Anna Maśnik** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Giżycku, **Marek Nitkiewicz** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Sylwia Ewa Piotrowska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Ełku, **Anita Anna Prokop-Domżańska** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Jacek Tomasz Rydel** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Emilia Skocka** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Tomasz Sokolowski** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Elżbieta Strzałka** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Krzysztof Sudol** - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Elblągu, **Tomasz Sulima** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Ełku, **Anna Szejter** - Zespół Szkół nr 6 w Ełku, **Katarzyna Maria Szymocha-Młodzianowska** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Marta Ulanowska** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 2 w Elblągu, **Jarosław Paweł Wądołkowski** - Centrum Kształcenia

Zawodowego i Ustawicznego w Elblągu, **Mariola Małgorzata Wiśniewska** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Karolina Zaskiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Anna Izabela Zduńczyk** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie

MEDALEM KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

Jolanta Abłam - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Olsztynie, **Ewa Alchimowicz-Wójcik** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Bożena Aleksa** - Szkoła Podstawowa w Pisanicy, **Barbara Argalska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Morągu, **Magdalena Małgorzata Bała** - Zespół Szkół w Pasłęku, **Zbigniew Baran** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 w Iławie, **Ewa Beata Bednarczyk** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Ewa Beksa** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach, **Jolanta Bielewicz** - Zespół Szkół w Barczewie, **Joanna Bieniecka** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Olsztynie, **Diana Bloduch** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Ełku, **Andrzej Bogusz** - Arbet Investment Group, sp. z o.o. w Olsztynie, **Ewa Borkowska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Hanna Borys** - Szkoła Podstawowa nr 14 w Olsztynie, **Lucyna Brzuszkiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Giżycku, **Ewa Buczkowska** - Przedszkole Miejskie nr 4 w Iławie, **Ewelina Bujnowska** - I Liceum Ogólnokształcące w Ełku, **Elżbieta Chmielewska** - Zespół Szkół nr 1 w Ełku, **Katarzyna Cholewińska** - Zespół Szkół Sportowych w Ełku, **Bożena Cichorek** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Ostródzie, **Agnieszka Cimochowska** - I Liceum Ogólnokształcące w Ełku, **Jerzy Cybowski** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Bożena Barbara Czajka** - Zespół Szkół nr 2 w Narzymiu, **Małgorzata Rozalia Czajkowska** - Publiczna Szkoła Podstawowa w Gronowie Górnym, **Bożena Czapilńska** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Iwona Czaplejewicz** - Szkoła Podstawowa nr 13 w Olsztynie, **Grażyna Czarnecka** - Szkoła Podstawowa nr 30 w Olsztynie, **Teresa Czarnecka** - Zespół Szkół Zawodowych w Braniewie, **Dorota Bonawentura Ćwik** - Zespół Szkół w Pasłęku, **Dorota Danielewicz** - Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Głuchych w Olecku, **Katarzyna Dembicka-Potrapeluk** - Szkoła Podstawowa nr 14 w Olsztynie, **Anna Dramowicz** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Agata Dremo** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Katarzyna Elżbieta Drężek** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Szczytnie, **Ewa Drzymkowska** - Miejskie Przedszkole Świątętko, **Anna Dudzin** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Ostródzie, **Alicja Dzierżęcka** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łęgajnach, **Tomasz Dziewiałtowski** - Gintowt - Zespół Oświatowo - Sportowy Baza w Mrągowie, **Beata Florczyk** - Zespół Szkół Sportowych w Ełku, **Anna Fluderska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Jarostaw Freiberg** - Szkoła Podstawowa nr 25 w Elblągu, **Katarzyna Anna Gagacka**

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Olsztynie, **Kamila Gan** - Szkoła Podstawowa w Kruszewcu, **Iwona Gerus** - Miejskie Przedszkole Mali Odkrywcy w Ełku, **Sława Agata Gęśla** - Kuratorium Oświaty w Olsztynie, **Krystyna Gierszewska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Barbara Stanisława Gładysz** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Krystyna Gogolin** - Przedszkole Miejskie nr 5 w Iławie, **Małgorzata Maria Grodowska** - Gimnazjum nr 2 w Ornecie, **Joanna Grondecka** - Szkoła Podstawowa nr 14 w Elblągu, **Jolanta Grużewska** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Violetta Gryżewska** - Szkoła Podstawowa w Pisanicy, **Bożena Grzymowicz** - Przedszkole nr 26 w Elblągu, **Anna Gursztyn** - Liceum Ogólnokształcące w Braniewie, **Zofia Gutowska** - Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Ełku, **Stefania Ewa Hrywna** - Warmińsko - Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie, **Andrzej Imiołczyk** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Braniewie, **Adam Artur Ingielewicz** - II Liceum Ogólnokształcące w Giżycku, **Jolanta Janowska** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Elblągu, **Joanna Janyszko** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Giżycku, **Irena Jasińska** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach, **Anna Jaworska** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Olsztynie, **Anna Jelińska** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 3 w Olsztynie, **Andrzej Kamiński** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie, **Jarostaw Kamiński** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowym Mieście Lubawskim, **Krzysztof Adam Kamiński** - Alnea spółka z o.o., **Marzena Karman** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Elblągu, **Dorota Teresa Karpińska** - Zespół Szkół Sportowych w Ełku, **Barbara Kieźel** - Szkoła Podstawowa nr 10 w Olsztynie, **Katarzyna Ewa Kizling** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Elżbieta Kłoczko** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku, **Elżbieta Kobielska** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Giżycku, **Dorota Kołtko** - Szkoła Podstawowa nr 34 w Olsztynie, **Janina Kondracka** - Miejskie Przedszkole Peretka w Ełku, **Jolanta Kondysiak** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Agata Zofia Kopańska** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Urszula Kopec** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Małgorzata Janina Korczak** - Zespół Szkół w Barczewie, **Tadeusz Korpala** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Elżbieta Koszyńska** - Zespół Szkół - Szkoła Podstawowa w Gronowie Elbląskim, **Joanna Kotarska** - Szkoła Podstawowa nr 9 w Ełku, **Agata Kowalczyk** - Przedszkole nr 26 w Elblągu, **Bożena Kowalewska** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Elblągu, **Elżbieta Mariola Kowalska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Iławie, **Sławomir Kozłowski** - Zespół Szkół nr 5 w Ełku, **Anna Krupska** - Szkoła Podstawowa w Jegłowniku, **Helena Kubera** - Szkoła Podstawowa nr 23 w Elblągu, **Małgorzata Kucman** - Warmińsko - Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Olsztynie, **Joanna Kupidowska** - Zespół Szkół Sportowych w Ełku, **Anna Beata Kurzawska** - Zespół Szkół Ekonomicznych, i Ogólnokształcących w Elblągu,

Bożena Kwiatkowska-Butrym - Szkoła Podstawowa nr 32 w Olsztynie, **Dorota Leszek** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Giżycku, **Urszula Leśniewska** - Szkoła Podstawowa nr 10 w Olsztynie, **Mariola Lewalska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Elżbieta Ewa Lewandowska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Małgorzata Lewkowicz-Golanko** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Jolanta Lubowiecka** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Olsztynie, **Ewa Mariola Lutkiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Elku, Urszula Maj - Szkoła Podstawowa nr 3 w Morągu, **Beata Makowska** - Szkoła Podstawowa nr 34 w Olsztynie, **Edward Maksym** - II Liceum Ogólnokształcące w Giżycku, **Iwona Malik** - Zespół Szkół nr 2 w Działdowie, **Dariusz Malinowski** - Zespół Szkół nr 5 w Elku, **Bogusława Maria Malińska** - Szkoła Podstawowa nr 19 w Elblągu, **Małgorzata Katarzyna Mancewicz** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Elblągu, **Ewa Manista** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Elblągu, **Sławomir Marchlewski** - I Liceum Ogólnokształcące w Elku, **Wiesława Magdalena Markowska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Danuta Maroszek** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Elblągu, **Cecylia Marszałek** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Dorota Marzewska** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niepełnosprawnych w Olsztynie, **Stanisław Masłowski** - Szkoła Podstawowa nr 9 w Elku, **Bożena Barbara Merchelska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elku, **Roman Michalski** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Braniewie, **Małgorzata Michałowska** - Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Olecku, **Jolanta Micińska** - Szkoła Podstawowa w Pieckach, **Jan Mickiewicz** - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie, **Wiesław Mieczkowski** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Mariola Mierkowska** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Łupkach, **Grażyna Milczarek** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Giżycku, **Dorota Mariola Mioduszevska** - Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Elku, **Krystyna Mordasiewicz** - Szkoła Podstawowa w Jegłowniku, **Mariola Halina Mówka** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Katarzyna Mroczek** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elku, **Piotr Mroziewski** - Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Elku, **Iwona Nader** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Ostródzie, **Michał Napiórkowski** - Zespół Szkół nr 2 w Szczytnie, **Zygmunt Narbuntowicz** - Szkoła Podstawowa nr 9 w Elblągu, **Stanisław Niedzielski** - MM Szynaka - Living sp. z o.o., **Gabriela Nierońska** - Przedszkole nr 17 w Elblągu, **Małgorzata Anna Nowak-Łopieńska** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Braniewie, **Sylvia Nowakowska** - Zespół Szkół Ekonomicznych w Olsztynie, **Iwona Barbara Olbryś** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Szczytnie, **Grażyna Ewa Olszewska** - Miejskie Przedszkole Perełka w Elku, **Zbigniew Olszewski** - Zespół Oświatowo - Sportowy Baza w Mrągowie, **Barbara Orpik** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Braniewie, Bogumiła Orzechowska - Miejskie Przedszkole Świąteczne w Elku, **Zbigniew Ostrowski** - Państwowa Szkoła Muzyczna

I i II st. w Olsztynie, **Monika Oszwa** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Wojciech Paczkowski** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Elblągu, **Bożena Padiasek** - Miejskie Przedszkole Perełka w Elku, **Anna Paszkowska** - Gimnazjum nr 3 w Elku, **Jolanta Patalas** - Szkoła Podstawowa nr 5 w Olsztynie, **Katarzyna Patejuk** - Szkoła Podstawowa nr 29 w Olsztynie, **Irena Pawelec** - Zespół Szkół nr 6 w Elku, **Maria Danuta Pawłowska** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Szczytnie, **Renata Perlińska** - Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Delegatura w Elblągu, **Marzenna Pietkiewicz** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Anna Pietrzak** - Zespół Szkół Technicznych w Elblągu, **Ala Piotrowicz-Chont** - Szkoła Podstawowa nr 8 w Elblągu, **Narcyza Piotrowska** - Szkoła Podstawowa nr 13 w Olsztynie, **Alina Piotrowska** - Szkoła Podstawowa w Lipowcu, **Iwona Pocałujko** - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Ostródzie, **Małgorzata Podbielska** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Anna Podkulińska** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Marianna Protasewicz** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 3 w Iławie, **Elżbieta Katarzyna Prus** - Zespół Szkół w Kurzętniku, **Lucyna Puźmirowska** - Gimnazjum nr 2 w Elblągu, **Anna Rabizo** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Małgorzata Raczkowska** - Miejskie Przedszkole Świąteczne, **Maria Radoch** - Szkoła Podstawowa nr 13 w Olsztynie, **Danuta Rogińska** - Szkoła Podstawowa w Drygajach, **Katarzyna Romanowska** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 4 w Iławie, **Jolanta Różańska** - Zespół Szkół Ekonomicznych w Olsztynie, **Krystyna Rucińska** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Elblągu, **Bolesław Runge** - Szkoła Podstawowa w Pisanicy, **Jolanta Ryczaj** - Liceum Ogólnokształcące w Braniewie, **Marzena Rydel** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Morągu, **Jolanta Teresa Rynkowska** - Zespół Szkół Sportowych w Elku, **Małgorzata Rzepka** - Samorządowa Szkoła Podstawowa w Laseczynie, **Anna Izabela Sankowska** - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Olsztynie, **Anna Sarbiewska** - Zespół Szkół nr 3 w Szczytnie, **Dorota Aleksandra Saskowska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Giżycku, **Krzysztof Piotr Sawicki** - Gimnazjum nr 6 w Elblągu, **Alicja Sielawa** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Aleksandra Sikorska** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 4 w Iławie, **Barbara Skorupska** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Mrągowie, **Elżbieta Aleksandra Skwara** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Marzena Sobolewska** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Szymanowie, **Jerzy Sowulewski** - Zespół Szkół Sportowych w Elku, **Iwona Stachura** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Olsztynie, **Ewa Stanisławska - Lepko** - Zespół Szkół Gastronomiczno - Spożywczych w Olsztynie, **Danuta Stankiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Mieczysław Stefański** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Szymanowie, **Jolanta Elżbieta Stolarczyk** - Przedszkole Samorządowe Kraina Uśmiechu w Rozogach, **Joanna Justyna Strach** - Szkoła Podstawowa nr 8 w Elblągu, **Edward Suchan** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Mrągowie, **Iwona Bożenna Sulewska** - Przedszkole Jedynecka w Morągu, **Andrzej**

Sywula - Młodzieżowy Dom Kultury w Elblągu, **Wincenty Szarmach** - Firma Handlowo - Usługowa VINI w Lubawie, **Iwona Szczuka** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Elku, **Katarzyna Szumska** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Elku, **Kazimierz Szymański** - Zespół Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie, **Maria Śliwińska** - Zespół Szkół nr 2 w Działdowie, **Dorota Śniadała-Zastawna** - Szkoła Podstawowa nr 9 w Elblągu, **Adam Śniadecki** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Magdalena Świtalska** - Zespół Placówek Specjalnych w Olsztynie, **Urszula Tałuc** - Szkoła Podstawowa nr 8 w Elblągu, **Bogusław Stanisław Tołwiński** - Szkoła Podstawowa nr 16 w Elblągu, **Joanna Tomkowska** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Ryszard Tuchliński** - Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych w Olecku, **Andrzej Tymecki** - Gimnazjum nr 12 w Olsztynie, **Mariola Tyszkiewicz** - Miejskie Przedszkole Świątka, **Marta Ulanowska** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Elblągu, **Joanna Ulatowska-Letko** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie, **Urszula Wachowicz** - Szkoła Podstawowa w Radomnie, **Jarosław Wachulski** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kętrzynie, **Ewa Waclawik** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Olsztynie, **Jolanta Walenciej** - Szkoła Podstawowa w Olszewie, **Danuta Waruszewska** - Przedszkole Miejskie nr 6 w Iławie, **Waldemar Werecki** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Elżbieta Wesołowska** - I Liceum Ogólnokształcące w Elku, **Dariusz Wędrowski** - Zespół Szkół nr 1 w Szczytnie, **Małgorzata Wiczenbach** - Młodzieżowy Dom Kultury w Elblągu, **Nadzieja Wieleśik** - Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku w Olsztynie, **Halina Wielgoszewska** - Szkoła Podstawowa w Kałęczynie, **Janusz Wierciński** - Szkoła Podstawowa w Sztyldaku, **Dorota Wiesiołowska** - Zespół Szkół nr 2 w Elblągu, **Beata Więcek** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Mrągowie, **Ewa Wilk-Stypik** - Zespół Szkół nr 2 w Szczytnie, **Ewa Wirgowska** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Braniewie, **Krystyna Wiśniewska** - Szkoła Podstawowa w Drygajach, **Edyta Witkowska** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 4 w Iławie, **Danuta Wiwart** - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Olsztynie, **Marzenna Wioletta Wnuk** - Szkoła Podstawowa nr 19 w Elblągu, **Urszula Wojtukiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 32 w Olsztynie, **Marzanna Wołczek** - Szkoła Podstawowa nr 3, z Oddziałami Integracyjnymi w Giżycku, **Barbara Marzanna Wołczek** - Szkoła Podstawowa nr 3, z Oddziałami Integracyjnymi w Giżycku, **Joanna Wróblewska-Klamra** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Olsztynie, **Zdzisław Wylonk** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Dorota Zabuska** - Szkoła Podstawowa nr 7 w Olsztynie, **Mirostawa Zajac** - Zespół Szkół w Suszu, **Katarzyna Zajączkowska** - I Liceum Ogólnokształcące w Elku, **Małgorzata Jolanta Zamojska** - Szkoła Podstawowa nr 9 w Elblągu, **Bogdan Zarzecki** - Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Elku, **Zenobia Zarzeka** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elblągu, **Adam Zawadzki** - Szkoła Podstawowa nr 9 w Elku, **Alina Zawitowska** - Szkoła Podstawa w Mikołajkach, **Irena**

Zduniak - Zespół Szkół nr 2 w Narzymiu, **Danuta Teresa Zdunkowska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Mieście Lubawskim, **Małgorzata Hanna Zipser** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Urszula Złotowska** - Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 w Iławie, **Jacek Zmysłowski** - Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku w Olsztynie, **Waldemar Zyśk** - Zespół Szkół w Rozogach, **Mariola Żelazkowska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Ostródzie, **Lucyna Żołnierek-Frenszkowska** - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Olsztynie, **Mariola Żywiecka** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Morągu

NAGRODĄ MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Mirosław Boć - Szkoła Podstawowa nr 1 w Giżycku, **Dariusz Piotr Bonisławski** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Ostródzie, **Maria Czarnecka** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Elku, **Anna Czerwińska-Kopcińska** - Szkoła Podstawowa w Suszu, **Barbara Dziuba** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Elku, **Barbara Ejsmont** - Szkoła Podstawowa nr 4 w Giżycku, **Elżbieta Frąckiewicz-Schibowska** - Szkoła Podstawa nr 4 w Elblągu, **Jakub Jacek Haryński** - Szkoła Podstawa nr 15 w Elblągu, **Ewa Janicka** - Zespół Placówek Szkolno - Wychowawczo - Rewalidacyjnych w Ostródzie, **Katarzyna Beata Jankowska** - Szkoła Podstawa nr 15 w Elblągu, **Wiesława Kamińska** - Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu, **Anna Kotońska** - Przedszkole nr 24 w Elblągu, **Mariola Małgorzata Malkiewicz** - Przedszkole nr 17 w Elblągu, **Ewa Michalewicz** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Elblągu, **Janina Morska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Giżycku, **Ewa Nosowicz** - Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie, **Anna Obrycka** - Szkoła Podstawowa nr 5 w Elku, **Ewa Okinczyc** - Szkoła Podstawowa w Jegłowniku, **Waldemar Ołyński** - Zespół Szkół Ogólnokształcących w Węgorzewie, **Małgorzata Siergiej** - Społeczna Szkoła Podstawowa 101 w Olsztynie, **Agnieszka Spikert** - Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie, **Danuta Stępień** - Bursa Szkolna nr 3 w Elblągu, **Anna Maria Szelaż** - Warmińsko - Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu, **Joanna Wernicka** - Szkoła Podstawa nr 12 w Elblągu, **Karolina Zofia Witkowska** - Szkoła Podstawa nr 16 w Elblągu, **Joanna Żylińska** - Szkoła Podstawowa nr 15 w Olsztynie

NAGRODĄ WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO KURATORA OŚWIATY

Jolanta Boss - Szkoła Podstawowa w Wężynie, **Monika Budnik** - Szkoła Podstawowa w Wiśniowie Etckim, **Maria Chaberek** - Szkoła Podstawowa nr 5 w Elku, **Agnieszka Beata Chaberska** - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Orzyszu, **Zbigniew Chrostek** - Liceum Plastyczne w Gronowie Górnym, **Arkadiusz Gracjan Ćwirko** - III Liceum Ogólnokształcące w Olsztynie, **Grażyna**

Gałązka - Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowakowie, **Magdalena Gliniecka-Rękawik** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 w Elblągu, **Jacek Paweł Gnidziński** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Nidzicy, **Małgorzata Ignatowicz** - Miejskie Przedszkole i Żłobek Ekoludki w Elku, **Jolanta Elżbieta Jaroszewicz-Kulas** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Elblągu, **Iwona Maria Jasińska** - Szkoła Podstawowa nr 2, w Olsztynie, **Bogusław Jejer** - Liceum Ogólnokształcące w Gołdapi, **Michał Jodko** - Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku, **Katarzyna Maciejewska** - Zespół Szkół Zawodowych w Braniewie, **Roman Nakonowski** - Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu, **Hanna Ogonowska** - Zespół Placówek Specjalnych w Olsztynie, **Iwona Agata Okseniuk** - Zespół Szkół nr 6 w Elku, **Barbara Olszewska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Elblągu, **Wojciech Paczkowski** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Elblągu, **Piotr Łukasz Patejuk** - Gimnazjum nr 22 Katolickie w Olsztynie, **Piotr Pochlid** - Szkoła Podstawowa w Dywitach, **Zyta Rogowska** - Szkoła Podstawowa w Tereszewie, **Anna Rybińska** - Szkoła Podstawowa nr 6 w Szczytnie, **Małgorzata Skibicka** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Elku, **Joanna Beata Sokół** - Zespół Szkół Zawodowych w Braniewie, **Danuta Beata Stefańska** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Morażu, **Łukasz Szymon Tarasiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 3 w Gołdapi, **Krzysztof Józef Urbaszek** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Morażu, **Barbara Walaszek** - Szkoła Podstawowa w Prostkach, **Mariusz Walentynowicz** - Zespół Szkół Mechanicznych w Elblągu, **Małgorzata Wiśniewska** - Szkoła Podstawowa nr 1 w Ostródzie

NAGRODĄ MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Jolanta Kłoczewska - Szkoła Policealna w Olsztynie, **Iwona Kulczyńska** - Szkoła Policealna w Elblągu, **Elżbieta Mieczkowska** - Warmińsko - Mazurska Biblioteka Pedagogiczna w Elblągu, **Waldemar Żakowski** - Warmińsko - Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie

NAGRODĄ PREZYDENTA MIASTA OLSZTYNA

Małgorzata Bernat - Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku - Szkoła Podstawowa nr 16, **Elżbieta Białczak**

Jankowska - Szkoła Podstawowa nr 34, **Joanna Anna Bieniecka** - Szkoła Podstawowa nr 2, **Zenobia Bogdanowska** - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1, **Grażyna Bonar** - Szkoła Podstawowa nr 10, **Przemysław Bonk** - Szkolne Schronisko Młodzieżowe, **Maria Bukowiecka** - Szkoła Podstawowa nr 10, **Marcin Cielecki** - I Liceum Ogólnokształcące, **Ewa Domańska** - Szkoła Podstawowa nr 33, **Jolanta Drajek** - Przedszkole Miejskie nr 14, **Jolanta Dzieniszewska** - Szkoła Podstawowa nr 2, **Katarzyna Gagacka** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6, **Elżbieta Małgorzata Giedziun-Kokojejko** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 - Mistrzostwa Sportowego, **Agnieszka Beata Grygorczyk** - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, **Małgorzata Janczewska** - Przedszkole Miejskie nr 10, **Radosław Jankowski** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6, **Alicja Jasińska** - Zespół Szkół Samochodowych, **Iwona Jasińska** - Szkoła Podstawowa nr 2, **Jadwiga Kaczmarczyk** - Gimnazjum nr 13, **Hanna Kamińska** - Zespół Szkół Budowlanych, **Andrzej Kamiński** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 - Mistrzostwa Sportowego, **Anna Kanterewicz-Karapyta** - Przedszkole Miejskie nr 5, **Tomasz Koński** - Zespół Szkół Mechaniczno - Energetycznych, **Iwona Kozakiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 1, **Małgorzata Kuczma** - Szkoła Podstawowa nr 9, **Małgorzata Laskowska-Trukawka** - Szkoła Podstawowa nr 15, **Barbara Lasota** - Zespół Szkół Chemicznych i Ogólnokształcących, **Elżbieta Lefler** - Zespół Placówek Specjalnych, **Monika Lewicka** - Szkoła Podstawowa nr 6, **Grażyna Makowska** - Szkoła Podstawowa nr 30, **Iwona Malinowska** - Szkoła Podstawowa nr 5, **Jadwiga Marszałek** - Przedszkole Miejskie nr 24, **Elżbieta Michalska** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4, **Tomasz Niedźwiecki** - Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, **Jan Kazimierz Nienadowski** - Zespół Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych, **Wioletta Róża Rutkowska** - Zespół Szkół Gastronomiczno-Spożywczych, **Bożena Rzepka** - Szkoła Podstawowa nr 30, **Krzysztof Salczyński** - Zespół Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych, **Elżbieta Słodkiewicz** - Szkoła Podstawowa nr 29, **Iwona Stachura** - Szkoła Podstawowa nr 6, **Elżbieta Lucyna Stużyńska** - Zespół Szkół Ekonomiczno-Handlowych, **Beata Jadwiga Terlecka** - Zespół Szkół Ekonomicznych, **Danuta Wiwart** - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, **Małgorzata Zalewska** - Szkoła Podstawowa nr 10, **Wiesława Janina Zielińska** - I Liceum Ogólnokształcące, **Ewa Zuba** - Przedszkole Miejskie nr 32

*Wszystkim odznaczonym i nagrodzonym
Redakcja gratuluje i życzy dalszych
sukcesów edukacyjnych.*

Wacław Koźmiński – jeden z patronów 2017 roku

Skromny zakonnik, żyjący w odosobnieniu przez 52 lata, a jednocześnie wielki patriota, którego życie najlepiej oddają słowa św. Jana Pawła II: „Musicie być silniejsi od warunków”.

Wacław Koźmiński urodził się 16 października 1829 r. w Białej na Podlasiu (Biała Podlaska) jako drugie dziecko Stefana i Aleksandry z Kahlów. Matka prowadziła dom. Ojciec – architekt pracował jako nadzorca budowlany. Chłopiec był bardzo zdolny. Ukończył szkołę elementarną w Białej Podlaskiej, a następnie gimnazjum w Płocku, dokąd rodzina Koźmińskich się przeniósła. Następnie podjął studia na wydziale budownictwa Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie.

W wieku 17 lat, w dniu 23 kwietnia 1846 roku, został aresztowany przez policję carską pod zarzutem udziału w spisku. Przebywając w X pawilonie Cytadeli Warszawskiej przeznaczonym dla osób szczególnie niebezpiecznych w oczach władz carskich, ciężko zachorował na tyfus. Choroba stała się punktem zwrotnym w jego życiu. 15 sierpnia 1848 roku jak sam powiedział: „Jezus przyszedł do mnie do celi więziennej i łagodnie do wiary doprowadził”. Po uwolnieniu z więzienia, po jedenastu miesiącach, wrócił na studia, prowadząc jednocześnie surowy tryb życia. Przerwał jednak naukę, aby 8 grudnia 1848 roku wstąpić do zakonu kapucynów. 21 grudnia tegoż roku przyjął habit zakonny i otrzymał imię Honorat. Po ukończeniu studiów teologicznych otrzymał 27 listopada 1852 roku święcenia kapłańskie. Szybko mianowano go profesorem retoryki i sekretarzem prowincjała. Młody zakonnik został także lektorem teologii i spowiednikiem nawracających się. Znano go jako

rekolekcjonistę i misjonarza ludowego, a także wybitnego pedagoga.

Rozpoczął również posługę w III Zakonie św. Franciszka. Zakon został założony przez świętego Franciszka we Włoszech, w roku 1221. Powstał z myślą o ludziach świeckich, którzy chcieli żyć zgodnie z Ewangelią. Dzisiaj ten zakon nosi nazwę: Franciszkański Zakon Świeckich. Otrzymał pozwolenie, aby dokonać reorganizacji zakonu działającego w nowej sytuacji - narastających represji ze strony władz carskich. Rozpoczął od odbudowy tercjarstwa żeńskiego.

W nocy z 27 na 28 listopada 1864 roku dokonano kasaty zakonów, wypełniając ukaz cara Aleksandra, wydany po klęsce powstania styczniowego. Ojciec Honorat wraz z innymi braćmi został przewieziony do Zakroczymia pod Warszawą. Podlegał ciągłej obserwacji policji. Pomimo zesłania i zamknięcia prowadził duszpasterstwo w konfesjonale. Owocem tego duszpasterstwa było powstanie 26 ukrytych stowarzyszeń tercjarskich, z których później wyłoniło się wiele zgromadzeń zakonnych. Członkowie zgromadzeń zajmowali się pracami charytatywnymi i apostołskimi, pracując wśród dzieci i młodzieży, uczącej się i pracującej, w fabrykach (m. in. w Łodzi), na wsiach oraz przytułkach. Prowadzili wiele dzieł, m. in. placówki opiekuńcze, zakłady dla sierot, szkoły ludowe, ambulatoria, ochronki i szwalnie.

Po kasacie klasztoru kapucynów w Zakroczymiu, mającej miejsce w 1892 roku, został przeniesiony przez władze carskie do Nowego Miasta nad Pilicą. Po trzech latach władze zakonne powołały go na stanowisko komisarza polskiej prowincji kapucynów. Koźmiński przyczynił się do znacznego rozwoju zakonu. Oprócz tego zabierał głos w dyskusjach związanych ze sprawami społecznymi. Pisał i tłumaczył teksty o tematyce religijnej. Był liczącym się pisarzem. W sumie wydano 128 napisanych przez niego książek. Zmarł 16 grudnia 1916 roku nie doczekawszy wolnej i niepodległej Polski. Został beatyfikowany przez świętego Jana Pawła II 16 października 1988 roku.

Błogosławiony brat Honorat daje nam przykład wytrwałej pracy podejmowanej pomimo przeciwności i słabości. Podkreślając wybitne zasługi w działalności niepodległościowej, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił go jednym z patronów 2017 roku. W uchwale czytamy:

„W roku 2016 przypada również 100. rocznica śmierci błogosławionego Honorata Koźmińskiego, kapucyna, który całym swoim życiem dowiódł, że wartości, którymi się kierował, i działania, jakie podejmował, służyć miały drugiemu człowiekowi, a zwłaszcza temu najbiedniejszemu, najbardziej potrzebującemu – jego rozwojowi zarówno duchowemu, jak i społecznemu. Rozwojowi tak istotnemu, zwłaszcza w trudnych latach niewoli narodowej i niezbędnemu dla podtrzymania, za wszelką cenę, polskiej wspólnoty narodowej, zarówno w sferze duchowej, jak i materialnej” (M.P. z 2016 r. poz. 629).

Powszechne kształcenie informatyczne - na start!

Taki był temat XIV Konferencji „Informatyka w Edukacji”, która odbywała się w Toruniu od 27 do 29 czerwca 2017 r.

1 września 2017 roku wkraczała do szkół nowa podstawa programowa z informatyki, wprowadzająca naukę programowania od najmłodszych lat. Poza traktowaniem nauki programowania jako aktywności rozwijającej kreatywność i innowacyjność uczniów w każdej dziedzinie życia, w starszych klasach szkoły podstawowej powinna ona również odgrywać rolę przygotowania do wyboru kariery zawodowej związanej z informatyką.

Podczas konferencji dyskutowano nad zmianami w kształceniu informatycznym w polskich szkołach. Dyskusja skupiła się na kwestiach najważniejszych dla sukcesu przedsięwzięcia, którym jest wprowadzenie programowania w ramach zajęć z informatyki na wszystkich etapach edukacyjnych.

Bardzo ciekawy wykład *Szkoła wobec wirtualnej rzeczywistości* wygłosił prof. Wojciech Cellary z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Mówił, że dawniej ukochanym środowiskiem dziecka było podwórko, gdzie bawiło się z innymi dziećmi, dzisiaj ukochanym środowiskiem dziecka jest komputer, a w nim media społecznościowe, gdzie bawi się z innymi dziećmi. Ta zmiana już się dokonała i szkoła nie może jej ignorować, udawać, że w ogóle nie zaszła lub nie może żałować, że nie jest tak jak dawniej.

Podkreślił także, że jeśli rodzice i nauczyciele nie będą współpracować z dziećmi przez Internet, to nie nauczą ich właściwych postaw w cyfrowym świecie. Stwierdził, że żadna matka, ani nauczycielka nie zostawiłaby dziecka samego w obcym mieście, w którym roi się od nieznanymi ludzi. To dlaczego matki i nauczycielki zostawiają dzieci same w Internecie tysiące razy większym od miasta? Nie chodzi tu o zakazy, tylko o obecność, o towarzyszenie dziecku, uczniowi. Jak matka bierze dziecko za rękę, a nauczycielka bierze klasę na wycieczkę do miasta, tak matka i nauczycielka powinny zabierać dziecko na wycieczkę do Internetu, ucząc go tego, co jest dobre, a co złe. Uczyć poruszania się w rzeczywistości wirtualnej tak, aby jak najwięcej na tym skorzystało poznawczo, unikając jednocześnie czyhających zagrożeń.

Zwrócił uwagę na fakt, że atrakcyjność wirtualnej rzeczywistości wynika z zaangażowania wielu zmysłów, interaktywności. Interaktywność znosi tradycyjny podział na odbiorców – czytelników, słuchaczy, widzów oraz twórców – autorów, aktorów, prezenterów. W wirtualnym świecie w zabawie obowiązują wirtualne reguły, które nie muszą odpowiadać prawom natury. Dla zwiększenia atrakcyjności spektaklu, duża część reguł rzeczywistego świata jest odrzucana. To jest zabawne dla dorosłych, którzy znają prawdziwe reguły, ale może wprowadzać w błąd dzieci, które dowiadują się o tych regułach po raz pierwszy.

Stwierdził, że zło uczynione w wirtualnym świecie, nie pociąga za sobą skutków, przeciwnie niż zło uczynione w rzeczywistym świecie: w wirtualnym świecie zabity ożyje, ucięta ręka odrósł. W wirtualnym świecie zło nie ma negatywnych konsekwencji dla skrzywdzonej osoby, bo taka osoba nie istnieje – jest tylko sztucznie wygenerowanym obrazem i głosem. Jednak przyzwolenie na zło, nawet w wirtualnym świecie, nie pozostanie bez emocjonalnych i osobowościowych konsekwencji dla rzeczywistej osoby czyniącej zło, w szczególności, jeśli ta osoba jest młoda i niedojrzała. Nie ma wirtualnego zła! Jest tylko prawdziwe zło czynione w wirtualnym świecie. Zadaniem szkoły i rodziców jest wychowywanie uczniów w opozycji do każdego zła!

Działając w środowisku cyfrowym, pozwalamy zapisywać o sobie miliony faktów. Te zapisy składają się na gigadane. Automatyczna eksploracja gigadanych, czyli wydobywanie z nich wiedzy, pozwala na ciągłą adaptację i personalizację naszego środowiska cyfrowego. Tak jak Heraklit z Efezu nie wchodził dwa razy do tej samej rzeki, tak my nie wchodzimy dwa razy do tego samego Internetu, a w dodatku w tym samym Internecie co innego widzi uczeń, a co innego nauczyciel. Do zadań szkoły należy: nauczenie docierania do prawdy przez Internet, pomoc w ukształtowaniu własnych postaw i przekonań ucznia opartych na rozumie w świecie zdominowanym przez media, w świecie wygenerowanym z wielu (często sprzecznych) źródeł. Naturalnym środowiskiem człowieka staje się rzeczywistość wzbogacona cyfrowo, tak jak dla większości ludzi na świecie ich naturalnym środowiskiem jest miasto wzbogacone przez tysiące nieprzyrodniczych możliwości. Szkoła musi nauczyć dziecko rodziców „analogowych” tego, jak żyć we wzbogaconej rzeczywistości, w społeczeństwie cyfrowym. Niezbędnym warunkiem są „cyfrowi” nauczyciele.

Profesor Stanisław Dylak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w wykładzie *Programowanie a rozwój moralny i poznawczy dzieci*, mówił, że poznawanie programowania przez dzieci edukacji wczesnoszkolnej jest z wielu względów zasadne, zarówno pedagogicznie jak i społecznie, w tym także zawodowo. Jednak nie wszyscy absolwenci kształcenia ogólnego będą programistami. Dlaczego zatem mają wszyscy uczyć się programowania, i to już od najwcześniejszych lat nauki? Przede wszystkim programowanie jest obok czytania, pisania i rachowania ważną kompetencją, potrzebną do efektywnego odnalezienia się w świecie cyfrowym. Mądre pedagogicznie praktykowanie programowania wnosi wiele nie tylko do poznawczego i moralnego funkcjonowania ucznia, ale też w przyszłości przekłada się na lepsze funkcjonowanie osoby dorosłej.

Leszek Kalinowski
W-M ODN w Olsztynie

Blżej praktyki

Sukces w szkole średniej w obiegowej opinii jest najczęściej utożsamiany z sukcesem na maturze. Takie przekonanie wydaje się być niebezpieczne, gdyż na wymarzony wynik na egzaminie maturalnym wpływa bardzo dużo czynników. Jednak bez względu na okoliczności naszym celem jest wykorzystanie wszelkich sposobów, które daje warsztat zawodowy i polonistyczna kreatywność, aby uczeń miał satysfakcję ze zdobywania wiedzy i odczuwał, że coraz więcej umie. W naszej pracy bardzo ważna jest przede wszystkim motywacja uczniów, o czym często zapominamy, pospiesznie realizując kolejne hasła z podstawy programowej. Wynik na maturze nie może stać się celem samym w sobie, a uczeń powinien odczuć, że to, co dzieje się na lekcjach języka polskiego, nie jest tylko obco brzmiącym określeniem „realizacja programu”, ale przekłada się po prostu na jego życie, emocje, postrzeganie siebie i innych, naszej kultury i jej korzeni. Bez przerwy należy też na lekcjach przypominać, że wiedza o języku polskim przekłada się na umiejętności, których nikt, także we współczesnym świecie, się nie powstydzi, gdyż na przykład co raz mniej osób potrafi bez kłopotu i poprawnie zredagować tekst. Trzeba również uświadamiać uczniom przyrost ich wiedzy i umiejętności, nie mówić językiem podstawy programowej, ale uczyć tego, co jest w podstawie programowej. Aby czuli się bezpiecznie na lekcjach, muszą wiedzieć, że nie będą za wszystko od razu oceniani, a wyrażona przez nauczyciela informacja zwrotna o ich postępkach nie musi za każdym razem być szkolną oceną. W stresie trudniej zmotywować ucznia. Jeszcze trudniej wykorzystać jego rzeczywisty potencjał.

Wielkim niebezpieczeństwem w naszej pracy, szczególnie na etapie kształcenia w szkole średniej, jest pokusa wchodzenia nauczyciela w rolę wykładowcy, przy przeświadczeniu, że uczeń powinien usłyszeć naprawdę wszystko, co nam się wydaje ważne. Tymczasem możliwości percepcji każdego człowieka są ograniczone i nie tylko neurodydaktyka mówi, że nie wszyscy są słuchowcami. Poza tym, naprawdę w wielu wypadkach w praktyce szkolnej okazywało się, że nasze „wszystko” oznacza dla uczniów „nic”, gdyż przekazywanych informacji było po prostu za dużo. Dlatego to uczeń, otrzymujący jasne polecenia, powinien być kreatorem swojego sukcesu. W praktyce szkolnej bywa, że zajęcia doprowadzamy do pewnego momentu, potem dzwonek przerywa działania i często świetnie przygotowany materiał do wyciągania wniosków bywa opatrzony krótkim, nauczycielskim komentarzem. Warto jednak, nawet za cenę kolejnej lekcji, postawić przed uczniami zadania i dać im szansę na odkrywanie wiedzy. Tak może być przy omawianiu satyry I. Krasickiego „Do króla”. Utwór jest świetnym przykładem uczenia trudnej sztuki rozpoznawania intencji nadawcy i wskazywania cech ironii. Niech przy okazji omawiania tego tekstu uczniowie sami spróbują zdefiniować to pojęcie, wskażą przykłady z życia i innych tekstów literackich, powiedzą o różnych skutkach

jej stosowania, a potem napiszą krótki tekst argumentacyjny na temat: Dlaczego satyra I. Krasickiego „Do króla” ma charakter ironiczny? W swojej wypowiedzi uwzględnij nadawcę, odbiorcę i cel wypowiedzi. Charakterystyka króla i osoby mówiącej w utworze to ważny element pracy nad tekstem, którego realizacja zajmuje sporo czasu. Jednak warto także przyjrzeć się bliżej zagadnieniu ironii, czyniąc punktem wyjścia wspomnianą satyrę.

Uczeń w rolę eksperta może wejść za sprawą przygotowanego dla klasy testu z zagadnień poprawności językowej, na przykład przy okazji udziału w konkursie „Z poprawną polszczyzną na co dzień”. Na podstawie materiałów, dostępnych na stronie internetowej konkursu, sam może skonstruować zadania, nad którymi będzie pracować reszta klasy. Zajęcia mogą być przez to atrakcyjne i motywujące. Oto fragment przykładowych zadań, wśród których należy wskazać poprawny ciąg:

Zestaw 1.

- A. Polując na kaczki, zwichnąłem nogę. Bijąc się z kolegami, nauczyciel wszedł do klasy.
- B. Zwiedzając Kraków, spotkaliśmy znanego aktora. Podróżując po Brazylii, ukąsiła mnie żmija.
- C. Podróżując po Brazylii, poznał obyczaje Indian. Szukając złota, spotkało ich rozczarowanie.
- D. Obserwując gwiazdy, odkrył nową planetę. Pisząc list, myślał o ukochanej.

Zestaw 2.

- A. Nazwy państw piszemy z wielkiej litery. Czy ten zwrot powinnam napisać w cudzysłowie?
- B. Nazwy państw piszemy z wielkiej litery. Czy ten zwrot powinnam napisać w cudzysłowie?
- C. Nazwy państw piszemy wielką literą. Czy ten zwrot powinnam napisać w cudzysłowie?
- D. Nazwy państw piszemy wielką literą. Czy ten zwrot powinnam napisać w cudzysłowie?

Kolejną ważną kwestią jest unikanie tak zwanego „szufladkowania” uczniów, trzeba ich raczej ciągle rozpoznawać. Przyjmowanie odgórnych założeń, co do ich wiedzy i umiejętności, jest bardzo niebezpieczne, gdyż właśnie dojrzewają, zmieniają się, przechodzą niekiedy bardzo burzliwie okres dorastania. Rozpoznawanie poziomu umiejętności może rozpocząć się już na pierwszych lekcjach. Wcale nie musi podlegać ocenie. Jednak pozwala na wstępne określenie poziomu uczniów w klasie, również w kontekście sprawności językowej. U mnie na drugiej lekcji języka polskiego, uczniowie otrzymują tekst i realizują zadanie: O czym, Twoim zdaniem, jest wiersz Marcina Świetlickiego „McDonald´s”. W swojej wypowiedzi uwzględnij: kto mówi, do kogo, o czym i w jakiej formie. Uczniowie piszą na kartkach przez 45 minut. Prace oddaję z krótką oceną opisową, uwzględniającą tylko mocne strony. Najlepsze mogą być przeczytane na głos przez autorów.

Bardzo ważne w kształceniu polonistycznym są zagadnienia związane z retoryką, wypowiedziami argumentacyjnymi i publicznymi wystąpieniami. By rozwijać swoje umiejętności, raz w 3 letnim cyklu,

w auli, muszą wystąpić przed publicznością (koleżanki i koledzy z klasy, nauczyciel). Realizują to zadanie w pierwszym półroczu klasy drugiej, po omówieniu zagadnień związanych z retoryką. Zadaniem każdej grupy (3 osoby) jest przygotowanie i wygłoszenie wypowiedzi argumentacyjnej na temat związany w człowiekiem i / lub życiem społeczeństwa. Odwołania literackie i filozoficzne – mile widziane. Trzeba koniecznie wcześniej przygotować przejrzyste kryteria oceny (meritum wypowiedzi, kompozycja, poprawność językowa i stylistyczna, w tym respektowana zasada stosowności, gospodarowanie czasem, moi uczniowie na wystąpienie mają około 7 minut). Kryteria odpowiadają elementom brany pod uwagę przy ocenie wypowiedzi ustnej na maturze. Uczniowie omawiają wystąpienia swoje i innych. Głosują na najlepsze.

Przy wypowiedziach pisemnych, ocenianych kryterialnie, należy uczniom uświadomić, że w szkole średniej rozwijać będą te umiejętności, które już posiadają. Przed pierwszą pracą klasową rozdają kartki z kryteriami oceniania (rozprawka i analiza i interpretacja tekstu poetyckiego). Tłumacząc, co kryje się pod poszczególnymi literami, lecz koncentruję się przede wszystkim na rozprawce, którą uczniowie doskonale znają. Rozprawka zawsze jest skorelowana z materiałem, który uczniowie poznali na lekcji. Szczególnie jednak zwracam uwagę na konieczność przeczytania lektur. Przypominam więc o zapisie w szkolnym ocenianiu przedmiotowym, dotyczącym popełniania błędów rzeczowych, odnoszących się do lektur „ogwiazdkowanych”. W przypadku popełnienia rażącego błędu, uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną (inaczej niż na maturze).

Rozpatrując sposoby motywacji uczniów, należy szczególną uwagę zwrócić na maturzystów i utrwalanie materiału nauczania w klasie maturalnej. Ich motywacja z jednej strony jest bardzo duża; uczniowie chcą zdać, osiągnąć dobry wynik, dostać się na wymarzone studia. Jednak z drugiej strony zmagają się ze stresem, który skutkuje poczuciem „pustki w głowie”. Dochodzi do tego świadomość niesystematycznego uczenia się, niedouczenia. Trzeba wtedy zastanowić się, jak rozładować napięcie i raz na jakiś czas poprowadzić zajęcia inaczej. Mój sposób to „Torba pełna niespodzianek”. Znajdują się w niej wcześniej przeze mnie przygotowane akcesoria: np. gałąź jodły, lalka, kwiat, nóż, pluszowe walentynkowe serce, klucze długopis, zdjęcia, np. podobizna szlachcica, figura ludowego grajka.

Uczeń losuje przypadkowy przedmiot i podaje tytuł/ tytuły skojarzonych z nim utworów. Następnie z klasą omawiane są takie kwestie jak: świat przedstawiony (fabuła, bohaterowie, czas), motywy, problematyka.

By motywować, należy pokazywać, co uczeń umie, a nie to, czego nie umie, przy czym: kompetencja i życzliwość to dwie cechy osobowości nauczyciela, które pomagają pracować z uczniem tak, by odniósł sukces w edukacji humanistycznej.

Wiesława Zielińska

I Liceum Ogólnokształcące w Olsztynie

Żyj smacznie i zdrowo

Już po raz 8. zapraszamy szkoły gimnazjalne do udziału w programie edukacyjnym, *Żyj smacznie i zdrowo*, który z powodzeniem wspólnie realizowaliśmy przez ostatnich 7 lat

Wierzymy, że z Państwa pomocą przekazemy dzieciom cenną wiedzę na temat prawidłowego żywienia i zachęcimy do zdrowego stylu życia, który pomoże im uniknąć chorób takich jak cukrzyca czy nadwaga.

„Żyj smacznie i zdrowo” to program edukacyjny organizowany przez markę WINIARY. Jego misją jest przekazanie młodzieży wiedzy z zakresu prawidłowego i zdrowego odżywiania oraz zachęcenie ich do wspólnego spożywania posiłków i podejmowania pierwszych samodzielnych prób gotowania.

W ramach projektu promuje się wśród młodzieży postawę proekologiczną, a także ideę niemarnowania żywności. W dotychczasowych siedmiu edycjach naszego Programu wzięło udział łącznie ponad - 80% szkół gimnazjalnych z całej Polski,

„Żyj smacznie i zdrowo” cieszy się zaufaniem takich instytucji i patronów jak: Ministerstwo Edukacji, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Rzecznik Praw Dziecka, Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego i Ośrodek Rozwoju Edukacji

Ambasadorem Programu jest doskonale znany młodzieży Youtuber Sheo, który na swoich kanałach społecznościowych zachęca do wprowadzania dobrych nawyków żywieniowych.

W ramach Programu zapraszamy do udziału w konkursach rozgrywanych zarówno w przestrzeni szkolnej, jak i w Internecie.

Zgłoszenia do 8. edycji programu „Żyj smacznie i zdrowo” przyjmujemy od nauczycieli szkół podstawowych oraz gimnazjów od 23 października 2017 r, na stronie www.zyjsmacznieizdrowo.pl

Wystarczy wypełnić kwestionariusz zgłoszeniowy i zapisać swoje klasy do programu.

Po wypełnieniu formularza otrzymają Państwo materiały edukacyjne, wśród których znajdują się między innymi: scenariusze lekcji, materiały merytoryczne, karty pracy, plansze edukacyjne, plakaty, 5 zestawów gry edukacyjnej Yedzo!

Z ŻYCIA SZKÓŁ

Ebenezer Scrooge przed sądem

- rozprawa sądowa oczyma szóstoklasistek

2 czerwca 2017 r. w na lekcji języka polskiego odbył się sąd literacki nad Ebenezerem Scrooge'em - główną postacią książki pt. „Opowieść wigilijna” Karola Dickensa. W rozprawie wzięła udział szósta klasa, na widowni natomiast zasiadła czwarta.

Sędzią została Magda Batraniec, oskarżycielem była Alicja Dziaduszek, w rolę Scrooge'a wcielił się Grzegorz Kopytko, którego broniła Karina Baldyszko. Czternaście osób wystąpiło w roli świadków.

Trzygodzinna rozprawa rozpoczęła się spokojnie, jednak z czasem wypowiedzi stały się bardziej emocjonujące. Panie, oskarżyciel i obrońca, prowadziły burzliwą dyskusję, ponieważ każda miała inne zdanie. Karina sądziła, że Scrooge powinien zostać uniewinniony, ponieważ była pełna podziwu dla jego zmiany na lepsze. Przekonywała, że Scrooge zasługuje na drugą szansę, gdyż jego metamorfoza uczyniła wielu ludzi szczęśliwymi. Jednak oskarżyciel nie dała za wygraną i nie zmieniła swojego zdania w tej sprawie. Sądziła, że Ebenezer za swoje niegodne czyny w przeszłości powinien zostać surowo ukarany. Nie szanował biednych, nie pomógł ubogim, zranił uczucia narzeczonej, rozstając się z nią z powodu miłości do pieniędzy. Nawet wyzyskiwał swojego pracownika, co potwierdził sam Bob Cratchit. Niestety, niektórzy świadkowie nie mieli pełnej wiedzy o barwnym życiu oskarżonego, w wyniku czego nie potrafili odpowiedzieć na podchwytliwe pytania obrońcy i oskarżyciela. Wśród powołanych świadków znajdowali się między innymi: Sasza Gricuk w roli Belli (byłej narzeczonej Scrooge'a), David Nowak jako duch Jakuba Marleya, Nazar Stepaniuk zagrał wolontariusza, a następnie małego Tima. Miał podwójne utrudnienie, ponieważ musiał

opowiedzieć się raz po jednej, raz po drugiej stronie, jednak poradził sobie lepiej niż niejeden z pozostałych świadków. Rola sędziny była najtrudniejsza, ponieważ musiała kontrolować przebieg rozprawy i interweniować, gdy burzliwe dyskusje nie miały związku ze sprawą. Obie panie, obrońca i oskarżyciel, zajmowały ważne miejsce w sprawie. Tak wsłuchiwały się w zeznania świadków i tak konstruowały wypowiedzi, by przekonać sędzinę i publiczność do swoich racji. Pytania Kariny i Alicji też często wprawiały świadków w zakłopotanie. Ponadto zachwyciły widownię mowami końcowymi, wprowadzając elementy perswazji. Tak więc argumenty obu stron były przemyślane i mocno oddziaływały na zebranych.

Dzięki dobrej grze aktorskiej kolegów i koleżanek oraz ciekawie dobranym kostiumom łatwo było się przenieść w XIX wiek, w czasy, kiedy to rozgrywała się akcja opowieści. Podczas rozprawy bywały momenty, gdy wszyscy słuchali w napięciu lub kiedy nie można było powstrzymać się od śmiechu. Innym razem Ebenezer Scrooge (nasz kolega Grześ) przeprosił swą byłą narzeczoną Bellę i subtelnie ucałował jej dłoń. Te chwile spodobały nam się najbardziej, ponieważ wtedy rozprawa nabierała kolorów oraz wspólnej zabawy.

Taka forma lekcji wymaga dobrej znajomości treści lektury, przygotowania i kreatywności. Uczy nas podejmowania słusznych decyzji, argumentowania swoich racji oraz cierpliwości i wyrozumiałości. Przez chwilę byliśmy innymi osobami, staraliśmy się zrozumieć uczucia i postępowanie bohaterów książki.

Lekcja była bardzo ciekawa, emocjonująca i sprawiła nam wiele radości. Kto wie, może dzięki tej rozprawie niektórzy z nas odnajdą swoją drogę życiową po zakończeniu szkoły i będą bronić nie tylko niewinnych, ale też winnych, ponieważ błędzić jest rzeczą ludzką.

*Karina Baldyszko, Magda Batraniec,
Sasza Gricuk i Ala Dziaduszek
Szkoła Podstawowa nr 8 w Bartoszycach*

Narodowe Czytanie „Wesela” w ZSO Orneta

15 września w auli **Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Orniecie** czytano „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego.

Anna Wróblewska – nauczyciel i rodzic jednocześnie wraz ze swym wychowankiem – Michałem Aniśko, przenieśli nas w świat „Wesela” brawurowymi wręcz dialogami postaci realnych i fantastycznych!

Ale po kolei...

Zebraną w auli społeczność naszego Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Orniecie i zacnych gości – uczniów klasy VI i VII Szkoły Podstawowej 4 w Orniecie przywitał dyrektor Jerzy Janulewicz. Następnie Agnieszka Piwowar przybliżyła zebrany ideę akcji Narodowego Czytania.

Po wprowadzeniu, Michał Aniśko przybliżył nam lekturę dramatu, nie zapominając – jak na tegorocznego maturzystę przystało – o zagajeniu na temat „Plotki ...” Boya – Żeleńskiego. W której to „Plotce...” autor zawarł oryginalną wskazówkę, którą Michał przekazał zebrany: „[...] zalecam czytelnikom ... bawić się tą lekturą - wczuć się w jej rytm i atmosferę... - Co niniejszym uczynimy...”.

Uczyniliśmy – czytając i słuchając. Trudno ocenić, kto miał większą frajdę. Dość powiedzieć, że Boy- Żeleński na pewno „gdzieś tam...” uśmiechał się z zadowolenia... Po wspólnej lekturze odbył się - dotyczący jej - konkurs. Nagrodę stanowił egzemplarz „Wesela” ostemplowany okolicznościową pieczęcią. Nagrodzono także brawurowe wykonanie lektorów!

W słowie kończącym uroczystość Dyrektor podziękował uczestnikom akcji i zachęcał zebranych do czytania – zawsze i wszędzie.

*Magdalena Matusiak
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Orniecie*

Wakacyjne szkolenie procentuje w nowym roku szkolnym

W ramach projektu Erasmus+ pięcioro nauczycieli **Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wieliczkach** pojechało na pięciodniowy (03.07 – 08.07.2017r.) kurs pt. „ICT jako narzędzia edukacji międzykulturowej i medialnej” do Centro de Recursos Educativos e Formação do Concelho w Sesimbra – miasta w zachodniej Portugalii, oddalonego o 40 km od Lizbony.

Spotkanie rozpoczęło się od prezentacji uczestniczących w projekcie szkół i krajów, z których pochodzili kursanci. Międzynarodową grupę tworzyli nauczyciele, którzy przyjechali nie tylko z Polski, ale także z Chorwacji, Belgii, Niemiec, Węgier, Finlandii, Francji.

Program 40 – godzinnego szkolenia był bogaty, zakładał przede wszystkim poznanie innowacyjnych technik, metod oraz programów multimedialnych w nauczaniu; przez kolejne dni kursanci poznali m.in. takie jak Kahoot, Tagxedo, Animoto, Plickers, Quizizz czy wyjątkowo efektowne aplikacje 4d – Elements, Anatomy czy Aquarium. Zajęcia prowadzili wykładowcy placówek edukacyjnych z Litwy i Portugalii.

Poza tym nauczyciele odwiedzili placówki w Setubal, by poznać system edukacji i charakter pracy nauczycieli w Portugalii, wykorzystujących na co dzień z uczniami różnych typów szkół techniki ICT.

Kurs zakładał także przeanalizowanie zagadnień międzykulturowych, szczególnie zarządzania różnorodnością kulturową w edukacji, a także kulturowych wymiarów globalizacji.

Szkolenie było niezwykle cennym doświadczeniem, dzięki któremu uczestniczący w nim nauczyciele pogłęбили umiejętności w zakresie korzystania z narzędzi i technologii informacyjnych i komunikacyjnych, mieli okazję wymienić się spostrzeżeniami dotyczącymi systemów edukacyjnych i dobrych praktyk w swoich

szkołach i krajach, co niewątpliwie znajduje odzwierciedlenie w podniesieniu jakości pracy oraz atrakcyjności form nauczania w naszej placówce.

- Już od pierwszych dni nowego roku uczniowie, wykorzystując swoje telefony komórkowe albo inne urządzenia mobilne, mogą np. w atrakcyjny i nowoczesny dla nich sposób sprawdzić swoją wiedzę, rozwiązując opracowany wcześniej przez nauczyciela interaktywny quiz – podsumowuje Elżbieta Karaś – koordynatorka projektu.

Jolanta Motulewicz
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Wieliczkach

Pierwsza dama orneckich szachów

Kilka miesięcy temu Ornecki Informator Lokalny zamieścił informację o powstaniu sekcji szachowej przy OSiR-rze, a także o przebiegu dwóch wiosennych turniejów zorganizowanych w naszym mieście.

Zaowocowało to pojawieniem się kilku młodych talentów, wśród których wyróżniało się rodzeństwo Białopiotrowicz: Dominika (lat 7) i Michał (lat 5) – oboje z Przedszkola nr 2 w Orniecie. Między kwietniem a sierpniem 2017 roku wzięli oni udział w pięciu turniejach na terenie naszego województwa. I nie byłoby tego artykułu, gdyby nie ich wyjątkowe osiągnięcia.

Oczywiście, ze względu na wiek, zdobyli kilka pucharów i innych nagród przeznaczonych dla najmłodszych uczestników. Ale to nie wszystko.

Dominika, obdarzona dobrą pamięcią i szachową intuicją już w pierwszym swoim turnieju (Wiosenny Turniej Szachowy o Puchar Nadleśniczego Nadleśnictwa Ornet, 22 kwietnia 2017 roku) zostawiła za sobą wielu starszych graczy ze szkół całej gminy i zajęła II miejsce. Z kolei jej pięcioletni brat identyczną lokatę osiągnął podczas II Turnieju Szachowego o Puchar Młodzieżowej Rady Miejskiej w Orniecie (1 maja 2017 roku), będąc zdecydowanie najmłodszym uczestnikiem zawodów.

Zachęcenie lokalnymi sukcesami rodzice dzieci, Państwo Angelika i Mariusz Białopiotrowicz, postanowili sprawdzić swoje pociechy w silniejszej konkurencji. Podczas zawodów w jednym z olsztyńskich przedszkoli

(Szachowy Turniej Klasyfikacyjny „Pierwszy Krok do Mistrzostwa”, 10 czerwca 2017 roku) zajęli: Dominika - III miejsce, najwyższe wśród dziewcząt, i IV - Michał. Poza pucharem i nagrodami rzeczowymi, za te wyniki obojgu nadano V kategorię szachową. Tym samym Dominika prawdopodobnie stała się pierwszą przedstawicielką swojej płci, zamieszkałą w Orniecie, która oficjalnie zdobyła szachową kategorię!

Kolejne zawody to Ostróda, 15 sierpnia 2017 - turniej międzynarodowy. Drakoński regulamin zawodów spowodował słabsze wyniki młodych Białopiotrowiczów. „Odkuli się” wkrótce podczas Olsztyńskiego Festiwalu Szachowego „Kopernik”. Ten silnie obsadzony, męczący trzydniowy turniej (25-27 sierpnia 2017) przyniósł Pierwszej Damie orneckich szachów podwyższenie kategorii do IV-tej i puchar dla najlepszej dziewczyny w swojej grupie wiekowej.

Nie byłoby powyższych sukcesów, gdyby nie odpowiednie finansowe, czasowe i emocjonalne zaangażowanie rodziców Dominiki i Michała. Poświęcenie rodziców to niezbędny element przyszłych sukcesów kilkuletnich dzieci w każdej dyscyplinie sportu. Wypada więc podziękować, pogratulować i życzyć sportowego progresu podczas kolejnych zawodów! Zachęcamy też potencjalnych sponsorów do - zawsze potrzebnego - wsparcia.

Tomasz Kiewro
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Orniecie

Caritas Warmińska dla Wileńszczyzny

Już od 18 lat, od 1999 roku, Caritas Archidiecezji Warmińskiej organizuje Kolonie Letnie Polonijno-Językowe Caritas dla dzieci z Wileńszczyzny. Tegoroczny turnus kolonijny jest efektem projektu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polakami za granicą pod hasłem: „Dzieci, wiosna życia, zadatek przyszłości każdej dzisiejszej ojczyzny – Kolonie Caritas dla dzieci polonijnych i polskich” i projektu „Wakacje z Caritas – śladami myśli św. Brata Alberta

Chmielowskiego”, wspartego przez Warmińsko-Mazurskie Kuratorium Oświaty w Olsztynie. Na dwutygodniowy wypoczynek przyjechało na Warmię ze swoimi nauczycielami 45 młodych Polaków z Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach i Gimnazjum im. Ludwika Narbutta w Koleśnikach w rejonie sołecznickim. W projekcie brało udział również 45 kolonistów z parafii św. Józefa w Jedwabnie, Trójcy Przenajświętszej w Dźwierzutach i św. Jana Chrzciciela w Targowie i stanowili zintegrowaną grupę kolonijną z dziećmi z Wileńszczyzny. Placówkami letniego wypoczynku był pensjonat Adler w Łajsie koło Butryn, Ośrodek Edukacyjno-Wypoczynkowy Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Rybakach koło Stawigudy i Ośrodek Caritas Polskiej „Okopowa 55” w Warszawie. Doniosłym akcentem życia kolonijnego było spotkanie kolonistów z Marszałkiem Senatu RP, Stanisławem Karczewskim, Metropolitą Warmińskim, abp Józefem Górzyńskim, Dyrektorem Generalnym Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Pawłem Żukowskim, Dyrektorem Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego, Dariuszem Wasiałą, Dyrektorem Caritas Polskiej, ks. Marcinem Łyckim, oraz z Warmińsko-Mazurskim Kuratorem Oświaty, Krzysztofem Markiem Nowackim, dyrektorem Caritas Warmińskiej, ks. Pawłem Ziębą, i koordynatorem Wakacyjnej Akcji Caritas '17, Krystyną Kucewicz. Przez wszystkich znamienitych gości koloniści byli obdarowywani atrakcyjnymi upominkami i słodyczkami, a dyrektor Caritas Polskiej, ks. Marcin Łycki, sfinansował kolonistom korzystanie ze środków komunikacji miejskiej w Warszawie. Zaprezentowali program artystyczny Tryptyk Wileński i piosenki, których nauczyli się na koloniach letnich „Zacznij od Bacha” i „Kolonie w Caritasie (Caritas znaczy Miłość)”. W kościele NSPJ w Olsztynie koloniści przygotowali oprawę Mszy św. w intencji bohaterów Armii Krajowej z okazji 73. Rocznicy operacji „Ostra Brama” i zaprezentowali program artystyczny. Po Eucharystii Kurator Oświaty Marek Nowacki i kpt. Andrzej Olszewski zaprosili wszystkich do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego na poczęstunek i historyczną prelekcję dr. Pawła Warota (IPN). Atrakcjami programowymi turnusu były zajęcia przeprowadzone przez animatorów z Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, którzy do Rybak przyjechali naukobusem z wystawą interaktywną, seans edukacyjny w Olsztyńskim Planetarium, Trakt Biskupów Warmińskich w Bałdach, pielgrzymka do Sanktuarium Maryjnego

w Gietrzwałdzie z okazji 140-lecia objawień maryjnych, zwiedzanie Warszawy, spływy kajakowe, a także zajęcia rekreacyjne nad Jez. Łąńskim. Wdzięczni koloniści złożyli wizytę u ks. prał. Romana Lompy, proboszcza parafii św. Józefa w Jedwabnie, który zainicjował i zorganizował pierwszy turnus polonijny dla dzieci z Wileńszczyzny. Po Mszy św. koloniści zaprezentowali program artystyczny, po czym zostali zaproszeni przez Parafialny Zespół Caritas na pyszny poczęstunek. Ks. prał. Lompa obdarował uczestników kolonii upominkami. Dzięki kolonijnemu ojcu duchownemu ks. Jarosławowi Wiszowatemu codziennie koloniści uczestniczyli w Eucharystii.

Nadrzędnym celem programowym tegorocznych kolonii było doskonalenie języka polskiego i wzmacnianie patriotyzmu, wiary, dumy i poczucia tożsamości narodowej wśród kolonistów z Wileńszczyzny przez integrację kulturową i religijną z kolonistami z Warmii.

Krzysztof Gajewski
Kierownik Kolonii Letnich Caritas

Z wizytą w Starostwie Powiatowym

13 czerwca 2017 r. w Starostwie Powiatowym w Lidzbarku Warmińskim odbyło się rozstrzygnięcie konkursu „Mieszkańcy Lasu” organizowanego przez WFOŚ i GW oraz Starostę Lidzbarskiego. Nagrody za zajęte miejsca w kategorii gimnazjum otrzymali: **Ania Domżańska** - II miejsce, zaś w kategorii szkoła ponadgimnazjalna: **Julia Hościło** - I miejsce, **Karolina Gałązka** - wyróżnienie, **Kinga Adrianowska** - wyróżnienie, **Ola Senetra** - nagroda Starosty Lidzbarskiego Jana Harchaja. Oprócz tego wszyscy uczniowie biorący udział w konkursie otrzymali okolicznościowe nagrody. Wszystkie prace zawarte będą w wydanym albumie i kalendarzu.

Agnieszka Piwowar
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornecie

Nigdy nie jest tak dobrze...

W dniach 23-27 maja 2017 r. pięćdziesięcioosobowa grupa młodzieży z **Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Ornece** brała udział w wycieczce szkolnej wpisanej w trasę: Adrspach – Karpacz – Drezno – Praga – Wrocław. Eskapadę rozpoczęliśmy od Skalnego Miasta. Rzadko kiedy pożar jest sprawcą rzeczy pięknych. Jednak w przypadku tego miejsca tak właśnie było. Na własne oczy mogliśmy zobaczyć prawdziwe cuda natury wyrzeźbione z piaskowca.

Drugiego dnia, pod opieką wspaniałego przewodnika – Roberta Mania, osiemnastu śmiazków wraz z opiekunami pomimo silnego wiatru i przenikliwego chłodu zdobyło najwyższy szczyt Karkonoszy oraz Sudetów – Śnieżkę! Było to niesamowite przeżycie, które zapewne na długo pozostanie w naszej pamięci. Kolejny dzień spędziliśmy w Dreźnie, zwanym Florencją Północy, jednym z najbardziej urokliwych miast Niemiec. Barokowy Pałac Zwinger i... Galeria Wielkich Mistrzów spowodowała, że niejeden z nas powziął postanowienie, aby tam wrócić.

Piątek – Praga. Przemiała, żartobliwa, czeska przewodniczka zabrała nas na spacer wiodący przez Hradczany. Katedra św. Wita, Most Karola, Plac św. Wacława... Wszystkie widoki tego miejsca stały się naszą własnością.

To jeszcze nie koniec. Wrocław – to on stanowił zwieńczenie naszej wycieczki. Przepiękne miasto, jedno z najstarszych w Polsce, z krasnalami ukrytymi w wielu miejscach... Zachwyć nas Rynek, Panorama Raclawicka i bajkowy krajobraz Ogród Japoński. Przystawie mówi „Nigdy nie jest tak dobrze, by nie mogło być lepiej”. Natomiast my z czystym sumieniem możemy powiedzieć, że nie mogło być lepiej! Nasza młodzież po raz kolejny sprawiła, że czuliśmy się dumni sprawując nad nią opiekę. Autokar pachniał jeszcze nowością. Pogoda - piękna. Ośrodek wczasowy z widokiem na Śnieżkę i smakowitą kuchnią. Doborowe towarzystwo. A także wszystkie wyżej wymienione atrakcje sprawiły, że lepszej wycieczki nie mogliśmy sobie wymarzyć.

Anna i Jan Lipińscy

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornece

„Sprachdokter” w orneckim ZSO

W bieżącym roku szkolnym w **orneckim Zespole Szkół Ogólnokształcących** odbyła się XVIII edycja Ogólnopolskiego Konkursu Języka Niemieckiego pod tym właśnie tytułem. Konkurs cieszy się dużym powodzeniem w kraju - w tym roku miał 6 000 uczestników, a wyłoniono w nim 169 laureatów. W naszym województwie akces w konkursie zgłosiło 129 uczniów z 10 szkół. W tej zaszczytnej dziesiątce nie mogło zabraknąć i naszej szkoły. Sam udział w konkursie to dla nas zbyt mało. Dość powiedzieć, że **7 miejsce** w województwie zajęła pierwszoklasistka naszego gimnazjum, **Anna Rudewicz**, zaś na **11 miejscu**, w kategorii szkół ponadgimnazjalnych, uplasował się drugoklasista naszego liceum, **Mariusz Łukaszewicz**. Obojgu gratulujemy!

Jan Lipiński

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornece

20 lat minęło, jak jeden dzień

Szkolne Koło Polskiego Czerwonego Krzyża prowadzę w **Szkole Podstawowej nr 8 z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach** już 20 lat. Jest to długi lecz przyjemny okres mojej pracy wolontariackiej, ponieważ miałam i nadal mam to szczęście i przyjemność współpracować z najlepszą młodzieżą - chętną do różnych działań na rzecz drugiego człowieka.

Członkowie PCK zdobywają wiedzę o zdrowiu, ekologii, historii Polskiego Czerwonego Krzyża, szkolą się z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Sprawdzają własną wiedzę, biorąc udział każdego roku w konkursach z wiedzy. A niezwykle wiele satysfakcji dają mi i moim podopiecznym sukcesy – te małe i te duże.

Kilkanaście lat z rządu nasza szkolna drużyna bierze udział w Rejonowych Mistrzostwach Pierwszej Pomocy Przedmedycznej organizowanych w Bartoszycach i za każdym razem wraca do szkoły z pucharem, uzyskując pierwsze, drugie lub trzecie miejsce.

I w tegorocznych mistrzostwach (10 maja 2017 r.) nasza młoda drużyna zdobyła III miejsce! Wielkie gratulacje dla dziewcząt: **Natalii Łatanyszyn, Nikoli Rybackiej, Julii Łabędzkiej, Katarzyny Dąbrownej, Alicji Dziaduszek.**

Pracowita i pomysłowa obecna grupa Szkolnego Koła PCK z własnej inicjatywy przeprowadziła w każdej klasie warsztaty udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Również w ramach projektu międzynarodowego podczas Polsko-Ukraińskiej Wymiany Młodzieży prowadzonej przez naszą szkołę, prowadziła warsztaty dla dzieci z Ukrainy. Takich i innych działań, choć by charytatywnych, było wiele i można długo wymieniać.

Największą radością i dumą dla mnie jest fakt, kiedy słyszę na zajęciach PCK: „Chcę zostać w przyszłości lekarzem!, - I ja też!, - ” oraz to, gdy spotykam naszych absolwentów i dowiaduję się od nich, że nadal rozwijają swoje pasje w średniej szkole, uczestnicząc w szkolnych kołach PCK. Aktywnie biorą udział w konkursach, a nawet mają w planach studia medyczne.

To wielka satysfakcja być w gronie osób, które częściowo wpływają na wybór przyszłego zawodu. Te i inne osiągnięcia i sukcesy potwierdzają, że młodzież z naszej szkoły rozwija swoje zainteresowania, ma możliwość szukania własnej drogi w przyszłości. A szkoła ich wspiera, motywuje i rozwija zainteresowania i pasje, zaś osiągnięcia naszych uczniów są, między innymi też i moim spełnieniem zawodowym.

*Lena Urszula Mielnik
opiekun szkolnego koła PCK*

O Warmio moja miła...

Edukacja regionalna zawsze stanowiła ważny element pracy wychowawczo-dydaktycznej **Szkoły Podstawowej im. ks. Pawła Chmielewskiego w Klebarku Wielkim.**

Podsumowaniem działań na rzecz „małej ojczyzny”, w roku szkolnym 2016/2017, była organizacja uroczystości 660-lecia Klebarka Wielkiego. Uczniowie kółka teatralnego przygotowali montaż słowno-muzyczny ukazujący zwyczaje, gwarę, pieśni, tańce oraz zabawy warmińskie. Zaprezentowane zostały gadki na temat świąt katolickich celebrowanych na Warmii, kiermasów, obrzędów weselnych, muzyki i zabaw. Uczniowie zatańczyli „Pofajdoka”, „Szota”, „Szewczyka” oraz zaprezentowali zabawę „Zajączek”. Tancerzom towarzyszył zespół wokalny, śpiewający po warmińsku.

Uroczystości otwarta została także wystawa poświęcona bogatej historii i architekturze Klebarka Wielkiego - efekt pracy uczniów kółka regionalnego. Na wszystkich przybyłych gości czekał pyszny, oczywiście warmiński poczęstunek.

*Dorota Lach-Żuchowska
Szkoła Podstawowa w Klebarku Wielkim*

Uczniowie ZSO czytają w orneckim „Smyku”

W bieżącym roku szkolnym uczniowie **Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Ornecku** mieli zaszczyt towarzyszyć orneckim „Smykom” w początkach ich czytelniczej przygody. Razem poznawaliśmy cudowną atmosferę świąt Bożego Narodzenia wpisaną w literaturę i tekst piosenki. Razem poznawaliśmy także evergreen literatury dziecięcej - „Lokomotywę”. Lekturę obrazowaliśmy pracami rysunkowymi i zabawami tanecznymi. „Smyki” pokazały nam swoje ulubione zabawy: balonik, pociąg i ... zabawy dowolne. Delegacja z Domowej Akademii zadała także szyku w naszej szkole ... kiedy to przybyła do nas z bukietem kwiatów, aby podziękować za wspólnie spędzany czas. Nietrudno się domyślić, że byliśmy po prostu wzruszeni kindersztubą naszych „Smyków”. W tym miejscu warto dodać, że mamy już wspólne plany literackie na przyszły rok. Na pewno będziemy czytać „coś o podróżowaniu, ale niedaleko”, „coś, żeby była tam Świnka Peppa i Strażak Sam”, i „jeszcze coś, co nie znamy, ale jest fajne”. Brzmi ambitnie, ale z pomocą Smykowych Cioć: Magdy Chrzęszcz, Asi Kobylińskiej, Małgosi Piekarskiej, Magdy Łabiszewskiej i Gabrysi Majkowskiej – nic nam nie straszne!

Zatem... do zobaczenia „Smyki” młodsze – z klubiku dziecięcego i te starsze – z punktu przedszkolnego.

Do zobaczenia mówią: Amelia Butkiewicz, Paulina Wangin, Wiktoria Lipińska, Michał Aniśko i pani Magda Matusiak.

Olsztynskie Dni Nauki i Sztuki, organizowane przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, to cykliczna impreza, przybliżająca młodym ludziom z Olsztyna i regionu pracę i badania naukowców naszego uniwersytetu. W tym roku odbyły się po raz piętnasty. Od kilku lat w warsztatach i prezentacjach aktywny udział bierze także Studium Języków Obcych UWM, którego, jako lektorzy języka angielskiego, jesteśmy przedstawicielami. W tym roku nasza prezentacja pod tytułem „Od Słowa Do Słowa” była adresowana do młodzieży w przedziale wiekowym 12-18. Jej celem było uświadomienie młodzieży trudności, przed którą stoi osoba tłumacząca idiomy i związki frazeologiczne z języka polskiego na angielski.

W warsztacie przeprowadzonym 28 września w siedzibie Studium Języków Obcych przy ul. Obrońców Tobruku, wzięli udział uczniowie klasy 6A Szkoły Podstawowej nr 18 w Olsztynie. 22 uczniów podzieliliśmy na 4 grupy robocze. W pierwszej części zaprezentowaliśmy tłumaczenia ogłoszeń, szyldów i reklam z języków lokalnych na język angielski. Ich cechą wspólną była niewłaściwie użyta gramatyka lub słownictwo. Uczestnicy warsztatu proponowali korektę tych błędów, tak aby ogłoszenia stały się zrozumiałe w powszechnie używanej angielszczyźnie.

Następnie pokazaliśmy uczniom kilka przykładów tłumaczenia słowo w słowo, np. zwrot „dziękuję z góry” przetłumaczony jako „thank you from the mountain”. Uczniowie reagowali oczywiście śmiechem na absurdalność takich tłumaczeń. Po sprawdzeniu, czy wiedzą, jak poradzić sobie z tym zadaniem, rozdaliśmy każdej grupie zestaw 10 wyrażen z potocznej polszczyzny, typu „Daj sobie na luz,” oraz słowniki polsko-angielskie. W pierwszym etapie pracy uczniowie tłumaczyli te wyrażenia dosłownie, czyli słowo w słowo, na osobnych kartkach. Kiedy wszystkie grupy zakończyły pracę, kartki z tłumaczeniami zostały wymieszane

i rozdane innym grupom. Kolejnym zadaniem uczniów było odtworzenie wyrażenia wyjściowego w języku polskim, a następnie próba przełożenia go na idiomatyczny język angielski. Ten etap pracy był oczywiście dużo trudniejszy niż poprzedni, zadanie zostało więc wykonane przy sporej pomocy prowadzących warsztat. Kartki trafiły następnie do grupy z której wyszły na początku zajęć, w celu porównania tłumaczenia dosłownego z idiomatycznym. Uczniowie mieli czas, aby zapisać sobie kilka idiomów, które najbardziej im się spodobały, lub które chcieliby zapamiętać. Wszyscy uczniowie otrzymali długopisy, notesy, ołówki i teczki na dokumenty, zaś najbardziej aktywni uczestnicy warsztatu dostali nagrody – bruliony Oxford w twardej okładkach.

Warsztat oceniamy jako udany. Dzięki dobrowi odpowiedniej różnorodności zajęć udało nam się utrzymać uwagę uczniów przez ponad 60 minut. Młodzież sama podzieliła się na grupy i szybko zorganizowała do pracy. Uczniowie sami wybierali spośród siebie Sekretarza, który zapisywał wyniki pracy grupy i Referenta, który omawiał wyniki na forum klasy. Zwróciliśmy jednak uczniom uwagę, aby nie wybierali spośród siebie Lidera grupy, ponieważ osoba taka jest najczęściej obciążona zbyt dużą odpowiedzialnością za powodzenie zadania.

Kiedy aktywność i uwaga uczniów nieco opadły, poprosiliśmy o wymyślenie nazw dla swoich grup (oczywiście, w związku z panującą w tej chwili modą, powstał spór o prawo do nazwy „Świeżaki”). W każdej grupie ton pracy nadawały 2-3 osoby, udało nam się jednak aktywować pozostałych uczniów (praca ze słownikiem, funkcja sekretarza). Nawet jeśli nie wszyscy słuchali się nawzajem, uczniowie byli skłonni do przedstawiania swoich propozycji i korygowania propozycji innych. Zadania, które postawiliśmy przed uczniami, były na granicy ich możliwości, co pomogło wzbudzić i utrzymać właściwą motywację. Równocześnie podkreślaliśmy, krążąc od jednej grupy do drugiej, że nie ma jednej poprawnej odpowiedzi na pytanie o właściwe tłumaczenie z języka na język – uczniowie nie byli więc ograniczeni w swojej kreatywności.

Ze względu na nieco niższy niż zakładaliśmy wiek uczestników warsztatu, zdecydowaliśmy się pominąć ostatnie zadanie. Polegało ono na wcieleniu się w rolę tłumacza tytułów filmów amerykańskich z języka angielskiego na język polski. Przygotowane slajdy z pokazem plakatów poszczególnych filmów pozostały niewykorzystane. Doszliśmy do wniosku, że uczniowie w tej grupie wiekowej są niedojrzali emocjonalnie do tego typu ćwiczenia. Zbyt wiele było w nim wieloznaczności i metafor językowych. Wykorzystamy ten pomysł przy innej okazji.

Dziękujemy nauczycielce i uczniom z klasy 6 A za udział w naszym warsztacie.

*Izabela i Karol Gotfryd
Studium Języków Obcych UWM, Olsztyn*

Kromka chleba dla sąsiada

10 wolontariuszy Szkolnego Koła Caritas Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki w Butrynach przeprowadziło ogólnopolską zbiórkę żywności Caritas pod hasłem „Kromka chleba dla sąsiada” w sklepie „Biedronka” w Olsztynie. W czasie trwania akcji w godz.16.00-20.00 wolontariusze zebrali około 100 kg żywności, którą przeznaczą najbardziej potrzebującym seniorom w parafii św. Jakuba w Butrynach. Jesteśmy wdzięczni Wojciechowi Rzeszotarskiemu za przywiezienie wolontariuszy z Butryn do Olsztyna na akcję oraz Bartoszowi Boguckiemu i firmie BARTBO za logistyczne wsparcie naszej akcji i przywiezienie wolontariuszy do domu.

*Opiekun SKC Butryny
Krzysztof Gajewski*

